

FAVh041

Dějiny českého animovaného filmu

Organizace kurzu

- přednášky + videotime – každé pondělí kromě 18. 4. 2022
 - Přednášky 12:00 – 13:40; videotime 14:00 – 15:40
- Hostující přednášející
- 9. 5. – místo videotime speciální přednáška Petera Krämera o tvorbě studia Disney
- Ukončení kurzu testem – 4 otevřené otázky z přednášek a promítaných filmů

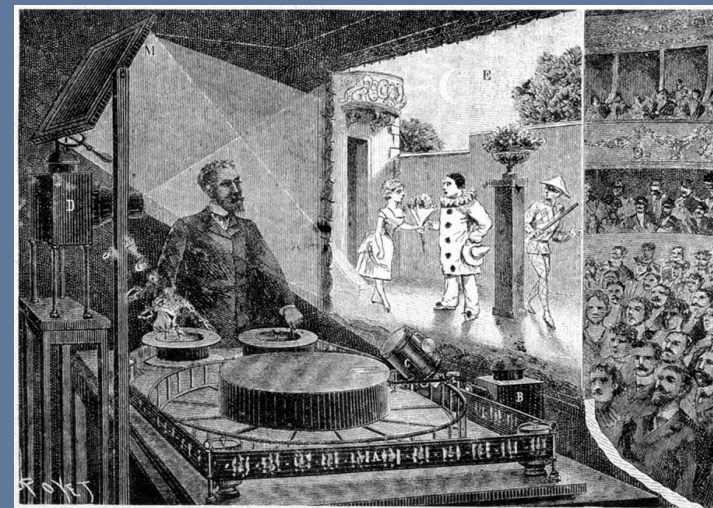
Složitá definice animovaného filmu

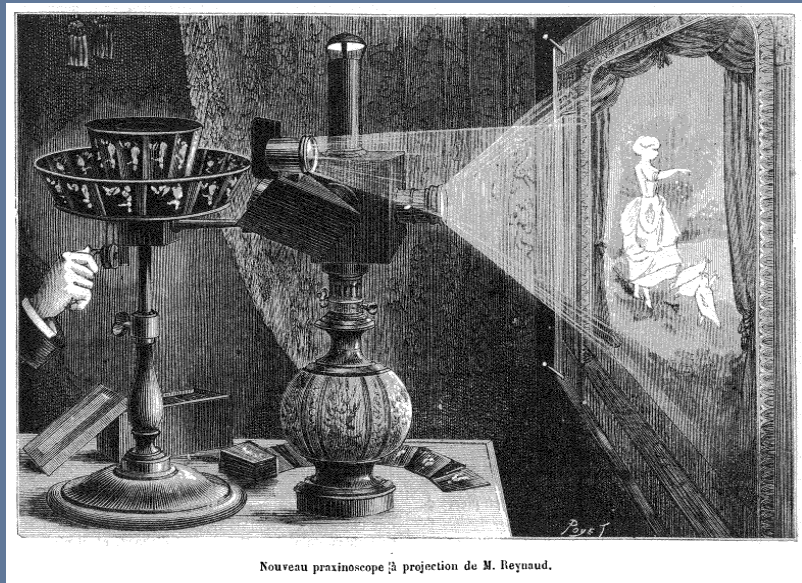
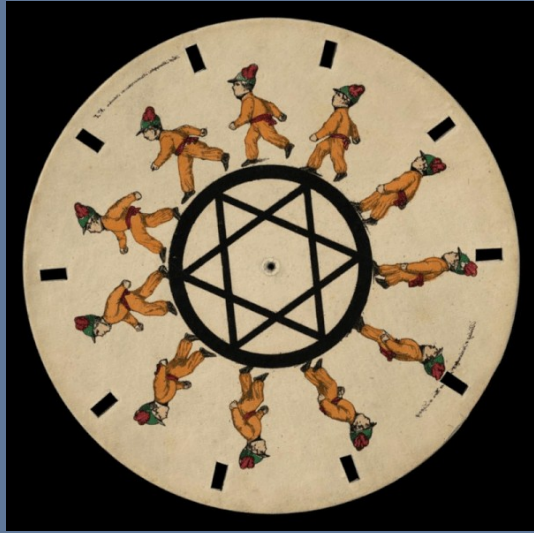
- Animace jako médium překračuje žánrové a technologické kategorie v rámci kinematografie.
- Animation studies = snaha „prozkoumávat zažitá historická modely a stereotypní uvažování o animaci jako o kresleném nebo dětském filmu“

Prehistorie animace

- Optické hračky, loutkové a stínové divadlo, laterna magica, kinetické umění apod.
- Animace používány k dosažení triků a speciálních efektů v divadle (phantasmagoria).
- Vývoj technologií v 19. st. vedl k vytvoření a rozšíření stroboskopických disků, zoetropů, praxinoskopu (Théâtre Optique – 1888)

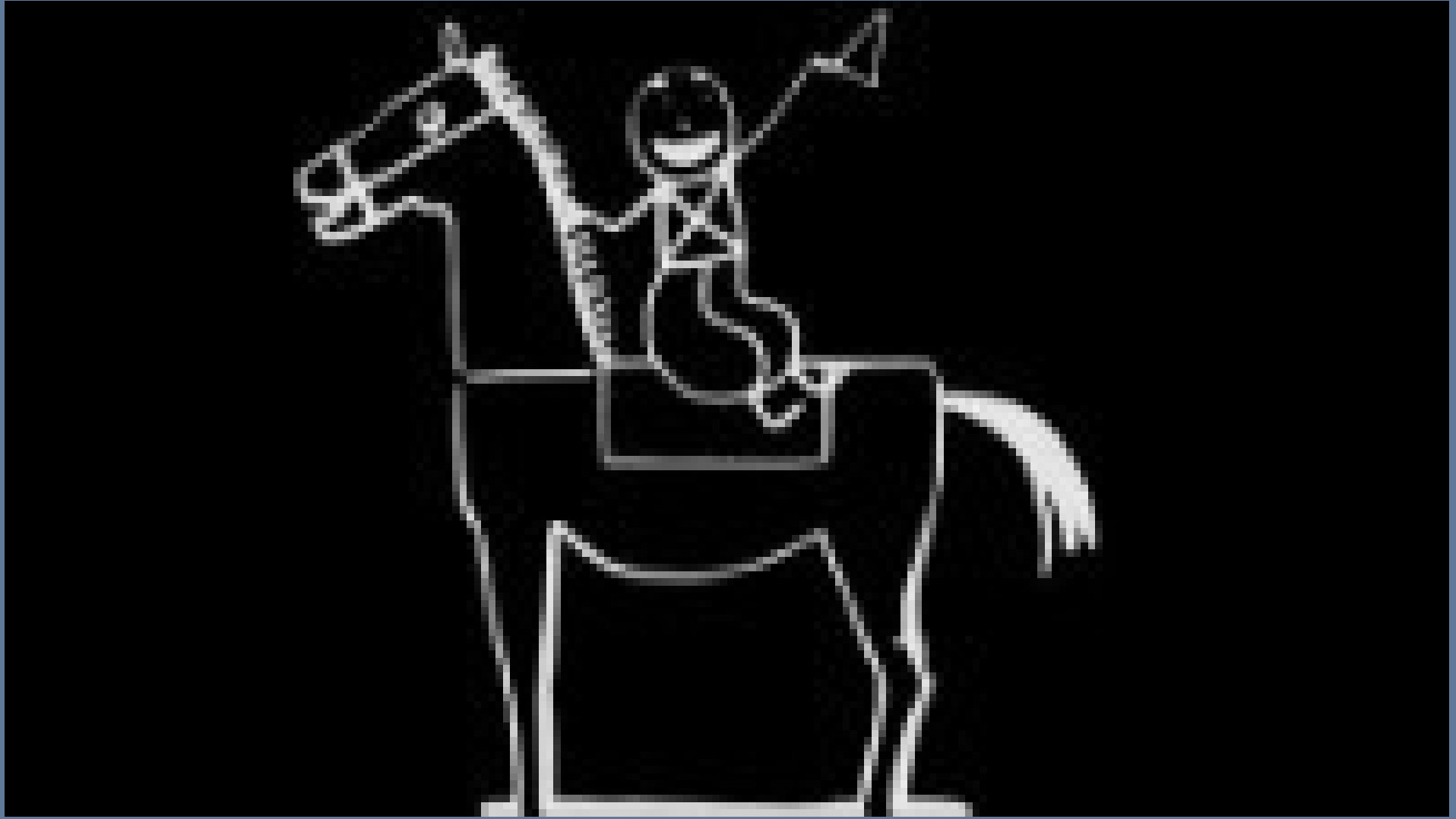

Počátky animovaného filmu

- Film jako nové médium => počáteční zájem především o přesné zachycování reality
- Stop-trik = použití stop motion animace pro speciální efekty
- James Stuart Blackton – *The Enchanted Drawing* (1900), *Humorous Phases of Funny Faces* (1906)
- Émile Cohl – *Fantasmagorie* (1908)

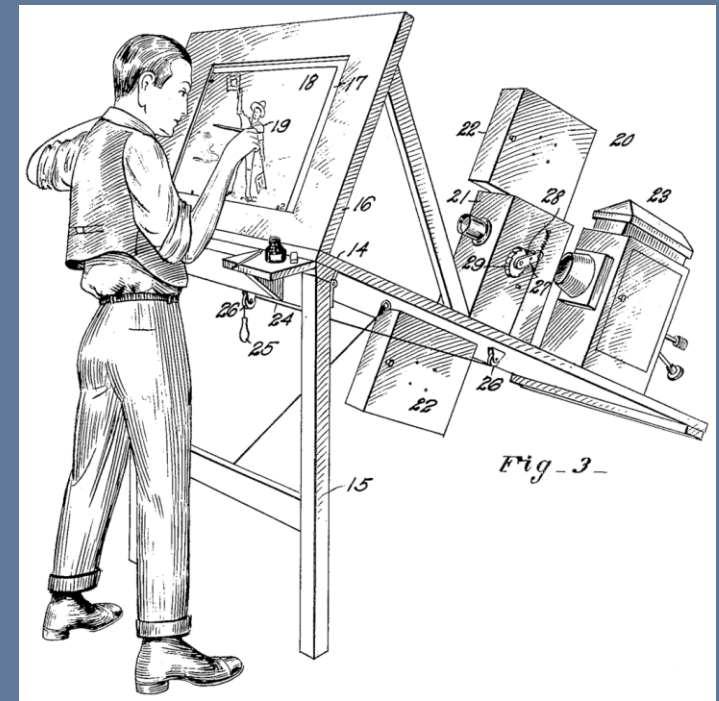

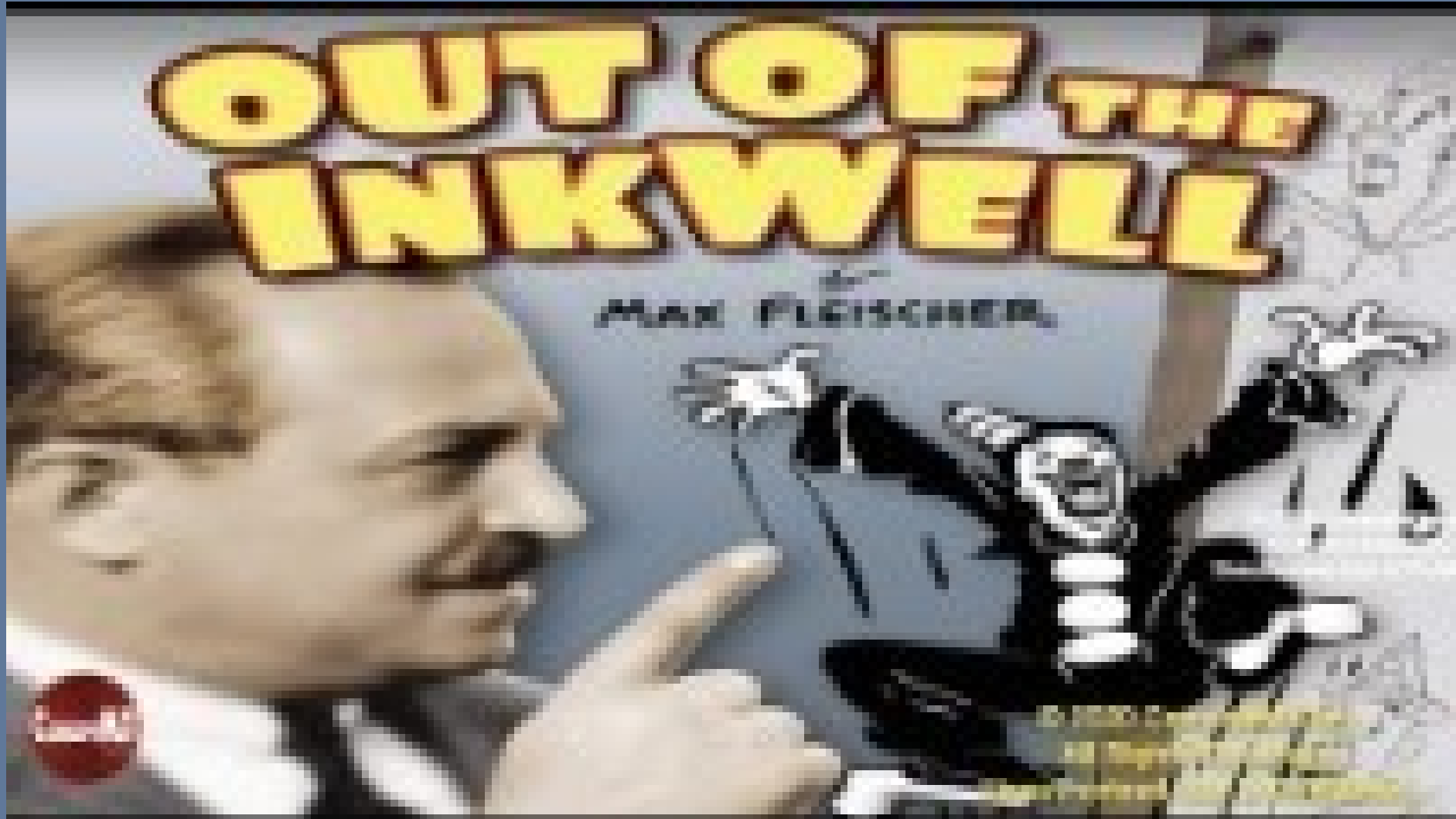

Počátky animovaného filmu

- Začleňování do struktury komerčního filmového průmyslu – vznik specializovaných výroben
 - Bray Studios (1912)
 - Fleischer Studios / Out of the Inkwell Films (1921)
 - Disney Brothers Cartoon Studio (1924)
 - Institut für Kulturforschung (1919 – 1922)

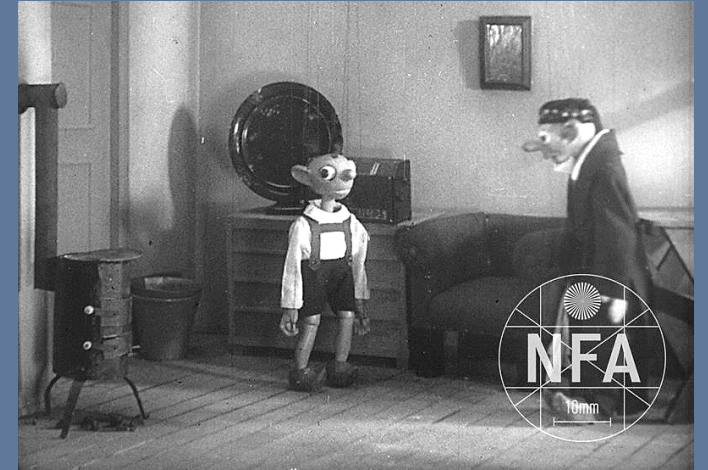
Specifika českého prostředí

- Počátky později než v jiných zemích
 - Bohuslav Šula – *Broučci* (1919/1920); nikdy nedokončeno
 - Ferdinand Fiala a Svatopluk Innemann – *Dobrodružství v Africe* (1920),
Americký výstředník Ten-Tam a *Živé karikatury* (oba 1921)
 - Antonín Frič – *Pohádka o Popelce*, *Tvrdohlaví milenci* (oba 1923)
 - Nejstarší zachovaný: *Vizte vše, co tropí dnes kluci dva a jeden pes* (1925)
 - Snímky vyrobené v zahraničí: *Kouzelná tužka* (Bruno Granass, 1925),
Schichtal nebo Radion (patrně 1925)
- Počáteční nezáměr tvůrců o vzdělávání se
 - Převážně reklamní filmy

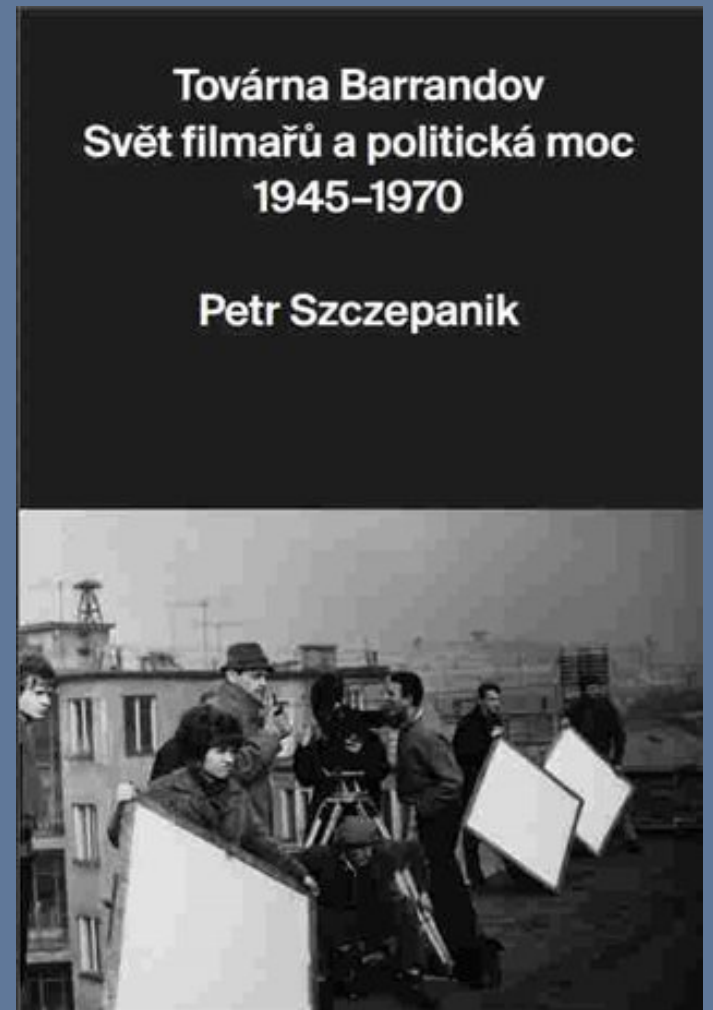
Specifika českého prostředí

- Tradice loutkového divadla a ilustrací
 - Výjimečný mediální zájem o snímky *Spejblovo filmové opojení* (Fišer film Praha, 1931) a *Všudybylovo dobrodružství* (IRE-Film, 1936)
 - Kariéry tvůrců animovaných filmů jako ilustrátorů a karikaturistů
 - V kontrastu s americkou tradicí novinových karikatur a komiksů

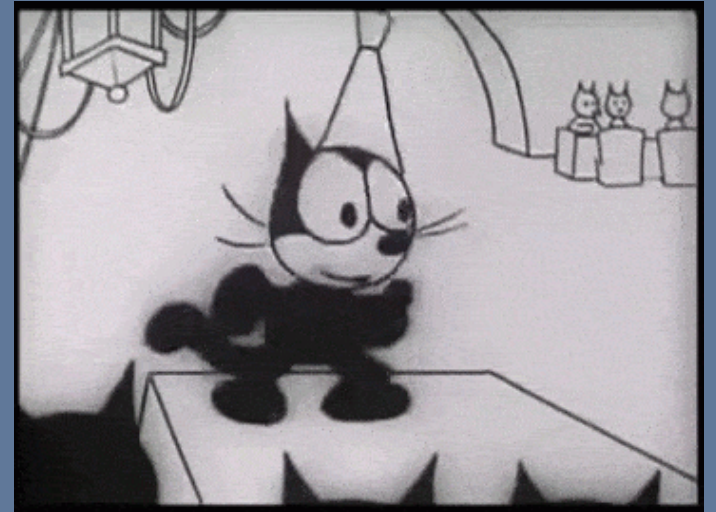
Specifika českého prostředí

- Po většinu své existence operuje v rámci státního monopolu
 - „státně-socialistický modus filmové produkce“ (SMP) – Petr Szczepanik
 - „Základním definičním znakem SMP je státní vlastnictví, politický dozor a s nimi spojený centrální management filmového průmyslu [...]“

Specifika českého prostředí

- Složitý vztah se zahraniční konkurencí
(Disney, Sovětský svaz)
 - Vytváření českých verzí zahraničních filmů,
využívání postaviček jiných tvůrců
 - Hledání „národní osobitosti“ českého stylu
animovaném filmu

Možná úskalí výzkumu

- Neúplnost dochovaných písemných i filmových materiálů
- Počátky spojeny s reklamním filmem – anonymizace tvůrců
- V odborné literatuře převládá linie biografických deskriptivních textů.
- Animation studies stále nejsou příliš výrazné v českém kontextu.

**ČESKÝ ANIMOVANÝ FILM I
1920 - 1945**

**CZECH ANIMATED FILM I
1920 - 1945**

NÁRODNÍ FILMOVÝ ARCHIV

2012

ANIMASOFIE

TEORETICKÉ KAPITOLY
O ANIMOVANÉM FILMU

S doprovodnou studií
Elišky Děcké

ŮLO
PIKKOV

ANIMATION

**A
WORLD
HISTORY**

VOLUME 1

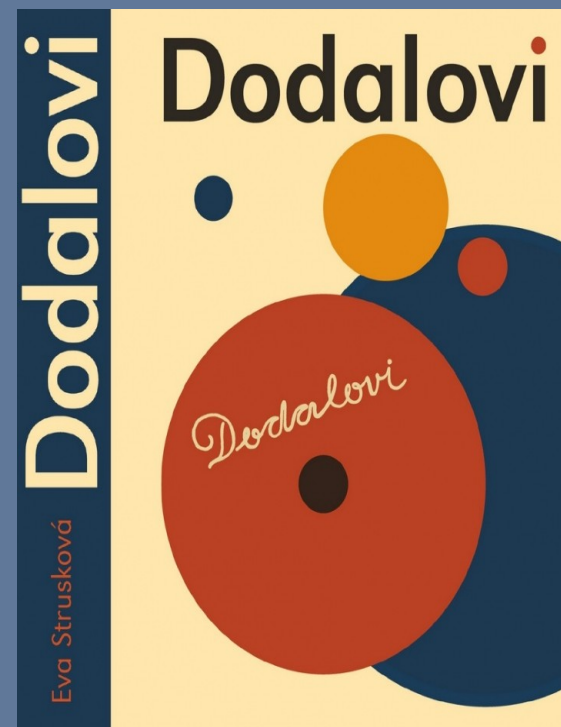
FOUNDATIONS –
THE GOLDEN AGE

**GIANNALBERTO
BENDAZZI**

 CRC Press
Taylor & Francis Group
A FOCAL PRESS BOOK

Možné metodologické uchopení výzkumu českého animovaného filmu

- 1) zaměření na osobnosti
 - autorská poetika,
 - auteurská teorie,
 - kolektivní autorství,
 - above-the-line a below-the-line (režiséři, scénaristé, výtvarníci vs animátoři, fázaři, koloristé)

Možné metodologické uchopení výzkumu českého animovaného filmu

- 2) zaměření na filmy
 - neoformalistická analýza,
 - výzkum animačních technik,
 - výzkum filmové techniky,
 - výzkum použitých materiálů (Actor-Network Theory)

Možné metodologické uchopení výzkumu českého animovaného filmu

- 3) zaměření na systém
 - výzkum produkčních společností,
 - výzkum hierarchie Kresleného a loutkového filmu,
 - výzkum produkčních podmínek

Možné metodologické uchopení výzkumu českého animovaného filmu

- 4) zaměření na „vnější“ faktory
 - výzkum diváctví
 - výzkum paratextů
 - festivalová kultura

Projekce – pásmo filmů z let 1925 – 1931

- *Kouzelná tužka* (1925) 3:10
- *Schichtal nebo Radion* (1925) 1:05
- *Vizte vše, co tropí dnes kluci dva a jeden pes* (1925) 7:06
- *Bublínkové* (1928) 4:28
- *Nejen na Zemi* (1928) 2:22
- *Šampion* (1928) 4:25
- *Významné osobnosti našeho života* (1928) 3:15
- *Vzpoura řepy* (1928) 10:27
- *Dobrá kuchyně Vitello* (1930) 8:27
- *Proměny strýčka Bobyho* (1930) 4:50
- *Spejblův případ* (1930) 4:46
- *Adí, medvídek mýval* (1931) 3:53
- *Spejblovo filmové opojení* (1931) 30:01